

Y'rushalayim and Religious-Zionism-Humanism

1. תהלים קכב

- (א) שיר המעלות לדוד שמחתי באמרים לי בית ה' נלך :
 (ב) עמדות היו רגלינו בשעריך ירושלים :
 (ג) ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדו :
 (ד) ששם עלו שבטים שבטי י-ה עדות לישראל להדות לשם ידוד :
 (ה) כי שמה ישבו כסאות למשפט כסאות לבית דוד :
 (ו) שאלו שלום ירושלים ישליו אהביך :
 (ז) יהי שלום בחילך שלוח בארמנותיך :
 (ח) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך :
 (ט) למען בית ידוד אלהינו אבקשה טוב לך :

2. **ירמיהו ג, יז** - בעת ההיא יקראו לירושלם כסא ה' ונקוו אליה כל הגוים לשם ה' לירושלם ולא ילכו עוד אחרי שררות לבם הרע :

3. **ישעיהו א, כו** - ואשיבה שפטיך כבראשנה ויעציך כבתחלה אחרי כן יקרא לך עיר הצדק קריה נאמנה :

4. **שמואל ב, ה, ז** - וילכד דוד את מצדת ציון היא עיר דוד :

5. **דברי הימים א, כט, כג** - וישב שלמה על כסא ה' למלך תחת דויד אביו ויצלח וישמעו אליו כל ישראל :

6. **משנה, אבות ד, יג** - רבי שמעון אומר, שלשה כתרין הם, כתר תורה וכתר כהנה וכתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן :

7. **תלמוד ירושלמי, חגיגה, פ"ג- דף עט** - אמר רבי יהושע בן לוי 'ירושלם הבנויה כעיר שחברה לה יחדיו', עיר שהיא עושה כל ישראל חברים.

8. **רש"י שמות יז, טז** - כי יד על כס יא - ידו של הקב"ה הורמה לישבע בכסאו להיות לו מלחמה ואיבה בעמלק עולמית, ומהו כס, ולא נאמר כסא, ואף השם נחלק לחציו, נשבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כסאו שלם עד שימחה שמו של עמלק כולו, וכשימחה שמו יהיה השם שלם והכסא שלם, שנאמר (תהלים ט ז) האויב תמו חרבות לנצח, זהו עמלק שכתוב בו (עמוס א יא) ועברתו שמרה נצח, (תהלים שם) וערים נתשת אבד זכרם המה, מהו אומר אחריו (תהלים ט ח) והי לעולם ישב, הרי השם שלם, (תהלים שם) כונן למשפט כסאו, הרי כסאו שלם :

8. בבלי, יומא יב ע"א

ירושלים לא נתחלקה לשבטים.

9. הראי"ה קוק, אורות, עמ' ע-עב

א. שלשה כחות מתאבקים פגת במחננו. המלחמה ביניהם נפרת היא ביותר בארץ-ישׂראל, אבל פעולתם היא פעולה נמשכת מחיי האמה בכלל, ושרשיהם קבועים הם בתוך ההפרה החודרת במרחבי רוח האדם. אמללים נהיה אם את שלשת הכחות הללו, - שהם מכרחים להאחד אצלנו, לסייע כל אחד את חברו ולשכללו, שייבצר כל אחד מהם את הקיצוניות שחברו יוכל להביא בצורה מקלקלת, כשלא יסיג דרכו, - נניח בפזורים, במרידתם זה על זה, ובהחלקם כל אחד למחנה מיוחד, העומדת כצר למחנה השנייה. **הקדש, האמה, האנושיות**, - אלה הם שלשת התביעות העקריות, שהחיים כלם, שכלנו ושל כל אדם, באיזו צורה שהיא, מרפבים מהם.

ב. איך שיהן מניויתיה של ההרפכה הזאת, אם חלק אחד מאלה תופס מקום פחות או יותר עקרי, אצל איזה יחיד או אצל איזה צבור, אבל לא נמצא ולא נוכל למצא שום צורה קבועה של חיים אנושיים,

שלא תהיה מרפבת משלשלתם. ההתמזגות הדרושה של שלשלת התביעות הגדולות הללו מכרחת היא לבוא בכל קבוצה, שיש לה תקנה של חיים עתידים, וכשאנו סוקרים בחיינו ורואים אנו, שהכחות הללו, למרות תעודת התמזגותם, הולכים הם ונפרדים, הננו נקראים לבוא להצלה.

ג. יסודתו של הפרוד היא בצדדים השליליים שכל כח רואה בחברו, והצדדים השליליים מצד עצמם באמת אינם ראוים לשמם זה, כי בכל כח בודד, ביחוד נפשי, מכרחים להיות צדדים שליליים, בפרט בהתפשטותו היתרה על חשבונם של כחות אחרים. בזה אין להפליא בין הקדש ובין החל: הכל נכנס תחת קו המדה והכל צריך משקל, "אפלו רוח הקדש ששורה על הנביאים אינה שורה אלא במשקל".

ד. אבל הפרוד במקום שצריכים לאחד מביא לזה, שמעט מעט מתרוקן הרוח, ההכרה החיובית, במעמד הכח המיוחד, לפחות, לאותה האישיות או הקבוצה, הולכת ומתחפרת, מפני הצמוק ההולך ומתגבר באותו הכח המיוחד, הבודד בזרוע נגד טבע הרוח להיות מתאחד עם עוד יסודות המשלמים אותו, ותחתיק באה רק הכרה שלילית לפרנס את החיים, וכל בעל כח מיוחד מלא הוא רק מרץ של אש ביחש לשלילתו של הכח האחר או האחרים שאינו חפץ להפירם. ובאפן חיים כאלה המצב נורא, הרוח מתבוקק, עמדת האמת, הכרתה הפנימית יחד עם אהבתה, מתמוטטת והיא הולכת ונעדרת, על-ידי מה שנגעשית עדרים עדרים.

ה. מובן הדבר, כי מה שהכנסנו את הקדש בשדרת שלשלת הכחות, שכל אחד צריך לצמצם את עצמו לפעמים כדי להניח מקום לחברו, איננו מובן כי אם בצד הטכני והמעשי של הקדש ובצדדים המחשביים וההרגשיים המתחסיים לזה. אמנם עצם הקדש העליון הרי הוא הנושא הכללי, שהצמצום הזה עצמו אף הוא מפלל עבודתו כמו כל העבודות הבאות לשכלול העולם והחיים בכל המובנים, שכלם הלא את ברכתם מקדש הם נושאים. על-כן המחשבה האידיאלית הרוממה, המחשבה האלהית, היא בעצמה באמת חפשית היא מכל צמצומים, והקרבה האלהית היא ממלאה תמיד הרחבה עליונה למעלה מכל גבולים, "לכל תקלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד". ובהתהלך האדם והגוי בנתיבות הצדק המעשיים והמחשביים, הממדדים בגבולם, יבשר שלום לעלות גם כן אל האצילות הרחבה, "מן המצר קראתי יי ענני במרחב יי".

10. הראי"ה קוק, אורות ישראל, ח, ה

רחבות הלב, שבאה לפעמים להכניס את העולם כולו, כל האנושיות כלה, בכלל החיבה המיוחדת המתגלה לישראל, היא צריכה בדיקה.

11. הראי"ה קוק, אורות ישראל, ד, ה

אהבת ישראל מחיבת אהבת כל האדם, וכשהיא מטביעה שנה לאיזה חלק מן האדם הוא סימן שלא נטהרה עדין הנשמה מזהמתה, ועל-כן אינה יכולה להתיחד בעדן האהבה העליונה.

12. הראי"ה קוק, אורות ישראל, ז, ו

האמונה בכלל אינה מאירה כי-אם בכנסת-ישראל הבריא, השלמה בחסנה, בממלכתה, במקדשה, בארצה, בכל קניניה הרוחניים והחמריים... אם יבוא אדם לומר, שהוא מוצא את כל מלוי האורה של התורה והמצוות מצד מצב ההוה לבדו, אל תשמע לו:

13. הראי"ה קוק, אורות התחיה ט

אבל מה שהם רוצים אינם יודעים בעצמם, כל-כך מחובר הוא רוח ישראל ברוח א-להים, עד אשר אפלו מי שאומר שאיננו נזקק כלל לרוח ד', כיון שהוא אומר שהוא חפץ ברוח ישראל הרי הרוח הא-להי שורה בתוכיות נקדת שאיפתו גם בעל כרחו... כל קניניה של האומה, שהם חביבים עליה מצד רוחה הלאומי, כולם רוח א-להים שורה בם: ארצה, שפתה, תולדתה, מנהגיה. ואם המצא תמצא בזמן מן הזמנים התעוררות רוח כזאת, שיאמרו כל אלה בשם רוח האומה לבדה, וישתדלו לשלל את רוח א-להים מעל כל הקנינים הללו וממקורם הגלוי שהוא רוח האמה, מה צריכים אז צדיקי הדור לעשות? למרד ברוח האמה, אפלו בדבור, ולמאס את קניניה, זהו דבר שאי- אפשר: רוח ד' ורוח ישראל אחד הוא. אלא שהם צריכים לעבד עבודה גדולה לגלות את האור והקדש שברוח האמה...

14. הראי"ה קוק, אורות ישראל, ה, ב

צדקה עשה הקב"ה עם עולמו, מה שלא נתן כל הכשרונות במקום אחד, לא באיש אחד ולא בעם אחד, לא בארץ אחת, לא בדור אחד ולא בעולם אחד, כי-אם מפוזרים הם הכשרונות, והכרח השלמות, שהוא כח המושך היותר אידאלי, הוא הגורם להמשך אחרי האחדות המרוממה, המכרחת לבוא בעולם, והיה ביום ההוא – יהיה ד' אחד ושמו אחד.